

MINISTARSTVO DIJASPORE

Podgorica, 01. 07. 2025. god.

**IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI O
NACRTU ZAKONA O SARADNJI CRNE GORE SA DIJASPOROM - ISELJENICIMA**

Javna rasprava o Nacrtu Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima trajala je od 11.06. do 01.07.2025. godine.

Javna rasprava u navedenom roku sprovedena je dostavljanjem primjedbi, prijedloga i sugestija zainteresovane javnosti u elektronskom obliku i organizovanjem okruglih stolova.

Donošenje Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima je jedna od prioriternih aktivnosti Ministarstva dijaspore koja je utvrđena Programom rada Vlade za 2025. godinu.

Ministarstvo dijaspore je formiralo Radnu grupu, Rješenjem broj: 01-910/25-602/3 od 15. maja 2025. godine.

U skladu sa članom 3 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list CG", broj 41/18), Ministarstvo je na oficijelnom sajtu objavilo Javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u Radnoj grupi za pripremu Predloga Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima. U ostavljenom roku nijedna NVO se nije prijavila.

Saglasno Uredbi, Ministarstvo je dana 10. juna 2025. godine objavilo poziv za javnu raspravu o Nacrtu Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima koja je trajala 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva dijaspore www.mdi.gov.me.

POJEDINAČNE PRIMJEDBE I SUGESTIJE

Primjedbe, sugestije, kao i odgovor obrađivača u Izvještaju su, kako slijedi, sistematizovani po subjektima.

I. Mirza Redžić:

Prijedlog se odnosi na dopunu člana 8 sa stavom 2., 3 i 4 važećeg Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima, kako slijedi:

"Dva predstavnika dijaspore-iseljenika imenuju se u Odbor za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore kao punopravni članovi sa pravom glasa.

Predstavnike iz reda dijaspore-iseljenika u Odboru za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore imenuje Savjet za saradnju sa dijasporom - iseljenicima na četverogodišji mandat koji prati mandate poslanika u Skupštini Crne Gore.

Za svoj rad i djelovanje u Odboru za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore predstavnici dijasporo-iseljenika odgovaraju Savjetu za saradnju sa dijasporom-iseljenicima.“

Naime, predloženim nacrtom Zakona o saradnji Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima u članu 8 sadržan je jedan stav koji glasi:

“Na inicijativu Skupštine Crne Gore, njenih radnih tijela i nadležnog odbora, Ministarstvo daje informacije iz oblasti saradnje sa dijasporom-iseljenicima”.

Predlagač je uputio predlog da se dodaju u članu 8 tri gore navedena stava (stav 2., 3. i 4)

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Naime, pored toga što nema pravnog osnova u pozitivnim propisima za uvođenje tzv. vanjskih članova u Skupštinskim odborima, ni dosadašnja praksa nije ukazala na bilo kakvu potrebu uvođenja instituta spoljnih članova u predloženom odboru. Takođe, upitan je legitimitet predloženog predloga. Naime, kako navedeni Skupštinski odbor tako ni Savjet za saradnju sa dijasporom-iseljenicima nema izvršna ovlašćenja a ni svoj budžet, to bi prihvatanje predloženog predloga bila samo puka formalnost. Takođe, sva zainteresovana lica koja svojim znanjem i ekspertizom u određenim oblastima mogu dati doprinos u pravcu stvaranja i unapređenj uslova potrebnih za uključivanje dijasporo - iseljenika u društveni, ekonomski i politički život Crne Gore, to mogu uraditi posredno predlaganjem Ministarstvu konkretnih rješenja ili neposredno preko članova Savjeta za saradnju sa dijasporom-iseljenicima.

II. Remzo Skenderović

- 1. Prvi predlog se odnosi na promjenu naziva Zakona na način što bi umjesto predloženog naziva »Zakon o saradnji Crne Gore sa dijasporom-iseljenicima glasilo **»Zakon o saradnji Crne Gore sa crnogorskim iseljenicima«***

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Naime, sadržina zakona odgovara predloženom nazivu zakona u nacrtu »Zakon o saradnji Crne Gore sa dijasporom-iseljenicima«, koji naziv je od ranije ustaljen u praksi i prepoznat od strane dijasporo-iseljenika, a da bi eventualno prihvatanje predložene izmjene bila samo formalnosti bez ikakvog značaja i suštine.

- 2. Drugi predlog se odnosio na to da bi član 22 trebalo dodatno precizirati jer kako se navodi u predlogu isti ostavlja prostor za sumnju, dali npr. iz grupe država se imenuju po jedan ili dva predstavnika.*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Naime, predložena norma je jezički vrlo prezicna i ne ostavlja prostor ni za kakvu dilemu koliko članova u Savjetu treba da bude delegirano i iz koje države.

- 3. Treći predlog se odnosio da članovi u nacrtu Zakona od 48. do 58. ne treba da budu sastavni dio Zakona već da bi trebali biti sadržani i određenom Pravilniku kao podzakonskom aktu iz razloga što se podzakonski akt lakše mijenja jer isti donosi Ministarstvo, dok je procedura donošenja zakona složenija i traži duže vrijeme.*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Važeći Zakon sadrži navedene odredbe, te da se kroz dosadašnju praksu nije pokazalo sporno što su iste sadržene u Zakona, niti je u primjeni istih bilo kavih nedoumica niti potrebe za izmjenama.

III. Đorđije Lakić.

- 1. Prvi predlog se odnosio na član 2 u bitnom navodeći da je nejasno kako i na koji način se može utvrditi „doživljaj Crne Gore kao svoje matične države ili države porijekla.*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Predložena norma je jezički jasna i ista nije izmijenjana novim nacrtom Zakona a tokom primjene važećeg Zakona isti nije bila ni na koji način problematizovana u primjeni.

- 2. Drugi predlog se odnosio na član 4 na način što je predloženo da bi trebalo propisati da povratnik ima pravo na pomoć u istraživanju porijekla i pribavljanja dokaza o crnogorskom porijeklu;*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Predložena norma nema uporišta u legitimitetu, imajući u vidu činjenicu da ni jednim pozitivim propisom nije zabranjeno da bilo ko istražuje svoje porijeklo i pribavlja dokaze o crnogorskom porijeklu, te stoga uvođenje obaveze da Ministarstvo dijaspore pruža pomoć u tom pravcu je neopravdano a upitno je da iako bi imalo tu obavezu na koji bi način to sprovodilo.

3. Treći predlog se odnosio na član 6 na način što je predloženo da se propiše obaveza Ministarstvu dijasporo da jednom godišnje organizuje regionalne konsultacije sa jedinicama lokalne samouprave radi usklađivanja planova, razmjene informacija i zajedničkog planiranja projekata i aktivnosti usmjerenih na saradnju sa dijasporom - iseljenicima, na koji način se omogućava dvosmjernost komunikacija;

Odgovor obrađivača:

Predlog je prihvaćen.

Navedene predlog će doprijeti sveobuhvatnijoj saradnji između Ministarstva dijasporo i jedinica lokalne samouprave radi zajedničkog planiranja projekata i aktivnosti usmjerenih na saradnju sa dijasporom – iseljenicima a sve u cilju stvaranje i unapređenje uslova potrebnih za uključivanje dijasporo - iseljenika u društveni i ekonomski život Crne Gore.

4. Četvrti prelog se odnosio na član 7 na način da se propiše šta sadrži Strategija saradnje sa dijasporom - iseljenicima, kako bi se obezbijedilo jednoobrazno donošenje Strategija (slična norma postoji i u Zakonu o zaštiti i spašavariju, u odnosu na Strategiju u oblasti zaštite i spašavanja), te da bi bilo poželjno istom obavezati jedinice lokalne samouprave da donose lokalne akcione planove na koji način bi bile obavezane da sarađuju sa dijasporom bez obzira na njihovu brojnost;

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Navedeni predlog nije prihvaćen s obzirom da je članom 7 stav 2 nacrtu Zakona propisano šta se utvrđuje Strategijom (prioritetni ciljevi na planu saradnje sa dijasporom - iseljenicima, konkretne mjere i aktivnosti za realizaciju tih ciljeva, određuju nosioci poslova i rokovi za njihovu realizaciju), tako da bilo kakav dodatni formalizam predstavljao ograničavajući faktor.

5. Peti predlog se odnosio na član 13 nacrtu Zakona na način što je predloženo da isti treba dopuniti u pravcu da se propiše da će Ministarstvo u saradnji sa jedinicama lokalne samouprave podržati organizaciju lokalnih manifestacija, festivala i susreta dijasporo, budući da je dijaspori najpraktičniji način povezivanja na lokalnim manifestacijama i festivalima;

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Nacrtom Zakona propisano je da Ministarstvo dijaspore već organizuje određene manifestacije u saradnji sa nadležnim organima:

1. *„Dani dijaspore iseljenika“- član 43 nacrtu Zakona;*
 2. *„Ljetnja škola jezika i kulture“ – član 44 nacrtu Zakona, i*
 3. *„Zavičajna škola jezika i kulture“ – član 45 nacrtu Zakona.*
6. *Šesti predlog se odnosi na član 14 na način što je predloženo da se propiše mogućnost angažovanje univerzitetskih profesora, afirmisanih stručnjaka, umjetnika i sportista iz dijaspore kao predavača, mentora u obrazovnim, kulturnim i sportskim programima;*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Navedena mogućnost nije zabranjena ni na koji način, a eventualno angažovanje navedenih lica na predloženi način nije u domenu ovog Ministarstva već je to domen ministarstava nadležnih za prosvjetu, kulturu i sport.

7. *Sedmi predlog se odnosi na član 16 na način što je predloženo da se propiše obaveza da svaka jedinica lokalne samouprave ima službenika za saradnju sa dijasporom - iseljenicima, koji je obavezan da razmjenjuje informacije sa Kancelarijom za povratnike;*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Opravdanost navedenog predloga je upitna kod određenog broja lokalnih samouprava imajući u vidu činjenicu da određene lokalne samouprave imaju vrlo mali broj dijaspore npr. Heceg Novi, Kotor itd.

Takođe za ukazati je da lokalnim samoupravama koje imaju veliki broj dijaspore ni jednom pozitivnim propisom nije zabranjeno da imaju službenika za saradnju sa dijasporom – iseljenicima.

8. *Deveti predlog se odnosi na član 28 stav 2 na to da određene jedinice lokalne samouprave nikada ne mogu imati svog predstavnika u Savjetu, pa je isti stav poželjno izmijeniti na način da pet predstavnika bude iz jedinica lokalnih samouprava sa najvećim brojem dijaspore iseljenika, dok pet predstavnika predlaže Zajednica opština;*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Takođe, opravdanost i ovog predloga je upitna imajući u vidu da bi bilo opravdano da i Zajednica opština predlože predstavnike iz jedinica lokalne samouprava sa najvećim broj dijaspore.

9. *Deseti predlog se odnosi na član 47 na način što bi trebalo dodati obavezu Ministarstvu da redovno godišnje objavljuje izveštaje o dodjeli sredstava o realizovanim projektima radi jačanja transparentnosti;*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Navedeni izvještaj se nalazi u Izvještaju o radu ministarstva, čiji je sastavni dio i objavljuje se na internet stranici ministarstva.

10. *Jedanaesti predlog se odnosi na član 60 stav 3 nacrtu Zakona koji se odnosi na to ko je u obavezi da prijavi smrt, šta ako se za smrt sazna nekoliko godina nakon smrti, te se u tom pravcu predlaže da se lični podaci brišu nakon godinu dana od dana saznanja za smrt pripadnika dijaspore iseljenike;*

Odgovor obrađivača:

Predlog je prihvaćen jer je isti logičan i opravdan.

11. *Dvanaesti predlog se odnosio na član 60 na način što bi se Ministarstvo za dijasporu obavezalo na zahtjev jedinice lokalne samouprave, a u svrhu saradnje sa dijasporom - iseljenika može da dostavi podatke o dijaspori koja ima porijeklo sa teritorije odnosno jedinice lokalne samouprave.*

Odgovor obrađivača:

Predlog nije prihvaćen.

Lični podaci o dijaspori obrađuju se i koriste u svrhe ostvarivanja i jačanja saradnje Crne Gore sa dijasporom - iseljenicima iz čl. 12 do 15, 17 i 18 nacrtu Zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, te iz tog razloga isti ne mogu biti dostavljani jedinicama lokalnih samouprava. Takođe, dostavljanje ličnih podataka moglo bi biti zloupotrijebljeno u političke svrhe. Predje ograničenje se ne odnosi na pružanje uopštenih informacija.

Podgorica, 1. jul 2025. godine

MINISTAR,
Mirsad Azemović

M. AZEMOVIC